

Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori käskkirja „Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtetmetoodikate kinnitamine“ lisa 1

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET
MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI
KÄSIRAAMAT

Tallinn
2024

SISUKORD

1. TERMINID JA MÄÄRATLUSED	3
2. MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI HALDUSNÕUDED	4
2.1 MÕÕTJAJURIIDILINE IDENTIFIKATSIOON.....	4
2.2 MÕÕTJA ORGANISATSIOON	4
2.3 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM	4
2.4 MÕÕTETEGEVUSEGA SEOTUD ISIKUD JA VASTUTUSALAD	5
2.5 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI VASTUTUSE JAOTUS	6
2.6 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON	9
2.7 DOKUMENDIOHJE	11
2.8 ANDMESTIK.....	12
2.9 KAEBUSTE KÄSITLEMINE.....	13
2.10 MITTEVASTAVUSED, PARANDUS- JA ENNETAVAD MEETMED	13
2.11 MÕÕTETEGEVUSE AUDITEERIMINE	15
2.12 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI ÜLEVAATUS.....	16
3. TEHNILISTE NÕUETE TÄITMINE	18
3.1 PERSONAL	18
3.2 TÖÖKESKKONNA TINGIMUSED	19
3.3 MÕÕTEMEETODID	19
3.4 MÕÕTEMÄÄRAMATUSE HINDAMINE	20
3.5 MÕÕTEVAHENDID	20
3.6 MÕÕTMISTE JÄLGITAVUS	22
3.7 MÕÕTEOBJEKTIDE KÄSITLEMINE	22
3.8 MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE	22
3.9 MÕÕTETULEMUSED JA NENDE DOKUMENTEERIMINE	23
LISAD	24
MÕÕTETEGEVUSE SISEAUDITI ARUANDE NÄIDISVORM	24
MÕÕTEVAHENDITE REGISTRI NÄIDISVORM	25

Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem on kirjeldatud käesolevas mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatus, mis vastab „Mõõteseaduse“ ja sellest tulenevate rakendusaktide nõuetele.

Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem vastab „Mõõteseaduse“ § 5 lg-te 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse „Peadirektori 30.06.2015 käskkirja nr 1.1-1/195 „Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtemetoodikate kinnitamine“ muutmise“ nõuetele.

Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat on juhendmaterjal, mis kirjeldab mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ja selle elluviimist ning mis on mõeldud kõigile mõõtmistega seotud teenistujatele, aga ka klientidele ja ametiasutustele, kes vajavad informatsiooni Politsei- ja Piirivalveameti mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi kohta.

Politsei – ja Piirivalveamet teeb koostööd teiste riikliku järelevalve teostamisega seotud riigiasutustega ja akrediteerimisasutusega eesmärgiga parendada riiklikku järelevalvet, selle efektiivsust ja mõõtevõimalusi. Samuti teeb Politsei- ja Piirivalveamet koostööd kohtutega vastavalt nende pöördumisele.

Politsei- ja Piirivalveamet teeb koostööd isikutega, kelle suhtes mõõdetegevust läbi viiakse.

1. TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Metroloogiaalaseid mõisteid kasutatakse käesolevas käsiraamatus „Mõõteseaduse“ (edaspidi MõõteS) tähenduses ja vastavalt standardile EVS 758 „Metroloogia. Terminid ja määratlused“.

Kvaliteedialaseid mõisteid kasutatakse vastavalt standardile EVS-EN ISO 9000 „Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara“.

- Ennetav meede - tegevus potentsiaalse mittevastavuse ennetamiseks;
- Parandusmeede - tegevus avastatud mittevastavuse kõrvaldamiseks;
- Kvaliteedijuht – organisatsiooni liikmete hulgast määratud isik, kes omab vastutust ja volitusi tagamaks kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamise ja pideva jälgimise.
- Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat (edaspidi käsiraamat) – dokument, mis kirjeldab organisatsiooni kvaliteedijuhtimissüsteemi;
- Lugem ehk mõõdis – mõõtevahendi näidikult loetud väärtus;
- Lõplik mõõtetulemus on lugem, millest on lahutatud mõõtemääramatus.
- Mittevastavus – nõude mittetäidetud;
- Mõõtemetoodika ehk mõõtemetod - dokument, milles on kirjeldatud mõõtetõimingu loogiline jada;
- Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus – tegevus, mis on ette võetud tõendamaks, et organisatsiooni mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem on sobiv, adekvaatne ja mõjus;
- Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem – vastastikku seotud ja vastastikku mõju avaldavate elementide kogum mõõdetegevuse kvaliteediesmärkide saavutamiseks;
- Mõõdetegevuse siseaudit – süstemaatiline, sõltumatu ja dokumenteeritud protsess auditi tõendusmaterjali hankimiseks ja hindamiseks;
- Mõõtmiste eest vastutav isik – isik, kes juhib, teostab ja kontrollib mõõtmiste kvaliteeti mõjutavaid tegevusi;
- Mõõtetulemus - lugem koos temale hinnatud mõõtemääramatusega.

2. MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI HALDUSNÕUDED

2.1 MÕÕTJA JURIIDILINE IDENTIFIKATSIOON

Politsei- ja Piirivalveamet, registrikood 70008747.

Postiaadress: Pärnu mnt 139, 15060 TALLINN

Kontaktinfo: Telefon: +372 612 3000

Faks: +372 612 3009

E-mail: ppa@politsei.ee

2.2 MÕÕTJA ORGANISATSIOON

2.2.1 Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi PPA) on Siseministeriumi valitsemisala valitsusasutus, kes täidab seadusest ja teistest õigusaktidest tulenevaid ülesandeid, teostab riiklikku järelevalvet ning kohaldab riiklikku sundi seadustes ettenähtud alusel, ulatuses ja korras. Oma ülesannete täitmisel esindab PPA riiki. PPA-s töötavate teenistujate arv on kajastatud riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogus (edaspidi RPPA).

2.2.2. PPA tegevusvaldkonnaks on avaliku korra kaitsmise, piirihalduse ning kodakondsus- ja migratsioonivaldkonna korraldamine. PPA täidab talle seadustes, põhimääruses ja teistes õigusaktides pandud ülesandeid.

2.2.3. PPA-d juhib peadirektor.

2.2.4. PPA struktuur ning struktuuriüksuste ja nende koosseisu kuuluvate allstruktuuriüksuste pädevus ja ülesanded on määratletud siseministri määrusega „Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärus“ ja peadirektori käskkirjaga kinnitatud struktuuriüksuse põhimäärustega.

2.2.5. Kõigile PPA politseiametnikele on kinnitatud ametijuhendid.

2.2.6. PPA teostab mõõtmisi riikliku järelevalve ja süüteomenetluse käigus. PPA teostab mõõtmisi järgmistes valdkondades:

- sõidukite kogumassi ja teljekoormuste mõõtmine;
- lineaarmõõtmine;
- sõidukite sõidukiiruse mõõtmine;
- isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmine.

2.2.7. Mõõtmisega tegelevad PPA politseiametnikud, kes on läbinud vastava väljaõppe.

2.3 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM

2.3.1. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülesandeks on tagada, et

- mõõtmised tehakse Eesti Vabariigis kehtestatud seaduste kohaselt, PPA peadirektori poolt kinnitatud ja akrediteerimisasutuse poolt tunnustatud mõõtemetodite kohaselt, kasutades taadeldud või kalibreeritud mõõtevahendeid või seadmeid, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või

- taadelda, kuid mis on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, on kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile;
- mõõtmistulemused vormistatakse korrektselt;
 - toimub kontroll mõõtevahendite ja mõõtemetoodikate kasutamisel ning tulemuste dokumenteerimisel, et vältida juhuslikke ja süstemaatilisi vigasid;
 - personal on pädev ja toimub pidev täiendõpe.
- 2.3.2. Mõõdetegevuse siseauditid viiakse läbi vastavalt peatükile 2.11. Kord kahe kalendriaasta jooksul viiakse läbi mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus, mida käsitletakse peatükis 2.12. Ilmnud puuduste viivitusteta likvideerimise ja parandusmeetmete rakendamise korraldab kvaliteedijuht.
- 2.3.3. Kvaliteedijuht korraldab mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi muutuste kajastamise ja kontrollib regulaarselt, et tegevused toimuvad vastavalt käsiraamatule.
- 2.3.4. Mõõtmisi läbiviiva personali töö täpne analüüsimine toimub mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuse käigus vastavalt peatükis 2.12. kajastatule.
- 2.3.5. Kõik kõrvalekalded mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi reglementeeritud protseduuridest dokumenteeritakse, viiakse läbi hindamine ja rakendatakse viivitamatult parandusmeetmed vastavalt peatükis 2.10. kajastatule.

2.4 MÕÕTETEGEVUSEGA SEOTUD ISIKUD JA VASTUTUSALAD

- 2.4.1. Mõõdetegevusega seotud vastutavad isikud on:
- peadirektor;
 - peadirektori asetäitjad;
 - struktuuriüksuste- ja allstruktuuriüksuste juhid ning grupijuhid;
 - mõõtmistega puutumuses olevate teenuste omanikud ja/või võimekuste omanikud (vähemalt liiklusjärelvalve teenuse omanik, töövahendite teenuse omanik; patrulltöö teenuse omanik; kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenuse omanik);
 - kvaliteedijuht;
 - mõõtmiste eest vastutavad isikud;
 - mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavad isikud;
 - mõõtmisi teostavad ametnikud.

Kvaliteedijuhi, mõõtmiste eest vastutavate isikute ja mõõtmisi teostavate ametnike kohustused ja õigused tulenevad õigusaktidest, käesolevast käsiraamatust ning ametijuhenditest.

- 2.4.2. Kvaliteedijuht ja mõõtmiste eest vastutavad isikud määratakse PPA peadirektori käskkirjaga. Erinevatel mõõteliikidel võivad olla vastutajateks erinevad isikud. Mõõtmiste eest vastutava isiku ja mõõtmisi teostavate ametnike kompetentsuse nõuded, personali nõuetele vastavuse hindamine ning mõõtmisi teostavate ametnike lubamine iseseisvale tööle on määratud käesoleva käsiraamatu peatükis 3.1.
- 2.4.3. Mõõdetegevuse nõuetekohaseks läbiviimiseks prefektuuris võib prefekt prefektuuri mõõtmiste eest vastutava isiku ettepanekul ning kvaliteedijuhi kooskõlastusel määrata käskkirjaga mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavaid isikuid.

2.5 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI VASTUTUSE JAOTUS

Vastutusvaldkond	Vastutav teenistuja ja funktsioon							
	Peadirektor	Prefekt, peadirektori asetäitja, büroo juht, (struktuuriüksuse juht)	Teenuseomanik, võimekuse omanik	allstruktuuriüksuse juht (talituse või grupijuht)	Kvaliteedijuht	Mõõtmiste eest vastutav isik	Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik	Mõõtmist teostav ametnik
JUHTIMINE	vastavalt pädevusele; üldvastutus	vastavalt pädevusele; üldvastutus	vastavalt pädevusele	töö korraldamine				
KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON	dokumentide jõustamine	dokumentide jõustamine	muudatus-ettepanekute esitamine	muudatus-ettepanekute esitamine	koostamine, muudatuste teostamine, kättesaadavaks tegemine	muudatus-ettepanekute esitamine, kättesaadavaks tegemine		
ANDMESTIK, v.a kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon				dokumentide koostamise kontrollimine	järelevalve teostamine	järelevalve teostamine, mõõtevahendite registri ajakohasena hoidmine		dokumentide koostamine
KAEBUSTE KÄSITLEMINE	otsustamine	otsustamine	otsustamine	kaebuste käsitlemine	mittevastavuse kinnitamine	kaebuste käsitlemine, mittevastavuse tuvastamine		
MITTEVASTAVUSTE KÄSITLEMINE		otsustamine	otsustamine	käsitlemine, teavitamine, meetmete teostamine	meetmete heakskiitmine, meetmete teostamise ja mittevastavusakti kontrollimine, käsitlemise lõpetamine; vajadusel eraldi analüüsi teostamine ja meetmete määramine	mittevastavus-akti alustamine, mõju ja ulatuse hindamine, meetmete määramine, teavitamine, meetmete lõpule viimise kontrollimine ja fikseerimine	mittevastavus-akti alustamine, käsitlemine, meetmete teostamine	teavitamine, seadme kasutusest kõrvaldamine ja märgistamine

MÕÖTETEGEVUSE SISEAUDITID				esindaja määramine, vajadusel osalemine	vajadusel osalemine	planeerimine, läbiviimine	osalemine	vajadusel osalemine
MÕÖTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMIS- SÜSTEEMI ÜLEVAATUS	vajadusel osalemine	vajadusel osalemine	osalemine (arvamuse andmine, vajadusel ettepanekute esitamine ja otsustamine)	vajadusel osalemine	ettevalmistamine, osalemine (arvamuse andmine, vajadusel ettepanekute esitamine ja otsustamine), ülevaatus lõpetamine (vajadusel protokolli koostamine), otsuste täitmise kontrollimine	osalemine (arvamuse andmine, vajadusel ettepanekute esitamine ja otsustamine)	vajadusel osalemine	vajadusel osalemine
PERSONAL			koolitus- vajaduse planeerimine	koolitusvajaduse väljaselgitamine	koolitusmaterjalide ettevalmistamine, vajadusel koolituse läbiviimine; vajadusel osalemine	koolitusmaterjalide ettevalmistamine, koolituse läbiviimine; vajadusel osalemine	vajadusel osalemine	vajadusel osalemine
PPA KEHTESTATUD MÕÖTEMETOODIKA	jõustamine		mõõte- metoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine ja muudatuste teostamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine; täitmise kontroll		täitmine ja dokumenteeri- mine
VABARIIGI VALITSUSE VÕI TEMA VOLITATUD MINISTRI VÕI VALDKONNA EEST VASTUTAVA MINISTRI MÄÄRUSEGA KEHTESTATUD MÕÖTEMETOODIKAD			mõõte- metoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine; täitmise kontroll		täitmine ja dokumenteeri- mine

Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat

8 (25)

MÕÕTEVAHENDITE KORRASHOID (metrooloogiline jälgitavus)				korras hoidmine, töö korraldamine	kontrollimine	kontrollimine; taatlemisele/ kalibreerimisele ja remonti saatmise korraldamine, mõõtevahendite registri ajakohasena hoidmine	korras hoidmine, mõõtevahendite perioodiline kontrollimine; taatlemisele/ kalibreerimisele ja remonti saatmine	kasutamine, korras hoidmine
MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE JA DOKUMENTEERIMINE.				kontrollimine	järelevalve teostamine	kontrollimine, analüüsimine		protseduuri- reeglite täitmine, dokumenteeri- mine

2.6 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON

- 2.6.1 Kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon koosneb PPA koostatud ja muudest PPA mõõtetevust reguleerivatest dokumentidest, sh õigusaktidest.
- 2.6.2 Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi asja- ja ajakohasuse eest vastutab peadirektori asetäitja arenduse alal.
- 2.6.3 Kvaliteedijuhi ülesandeks on käsiraamatu ja selle lisade ajakohasena hoidmine. Kvaliteedijuht tagab, et käsiraamatu kehtiv versioon koos vajalike mõõtetemethodikate, vormide jms on kõigile asjaosalistele kättesaadav.
- 2.6.4 Käsiraamatu lisas on näidised vormid.
- 2.6.5 Käsiraamatu muutmisel registreeritakse muudatused vastavalt dokumendihalduskorrale ja teavitatakse mõõtmistega seotud teenistujaid muudatustest dokumendihaldussüsteemi vahendusel. Iga teenistuja võib endale alla laadida käsiraamatu ja/või mõõtetemethodika. Teenistuja vastutab kehtivate dokumentide kasutamise eest.
- 2.6.6 Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentide nimistu on järgmine:

SISESED DOKUMENDID

Sisesed dokumendid on leitavad dokumendihaldussüsteemis (edaspidi DHS).

1. PPA peadirektori käskkirjaga „Mõõtmiste eest vastutavate isikute määramine“.
2. Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat.
3. Mõõtetemethodikad:
 - Lineaarmõõtmine, MM 03-2015 (kuni PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatava määruse „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõtetemethodikale ja mõõtetulemuse töötlemisele“ ja LS § 199 lg 9 alusel kehtestatava määruse „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõtetemethodikale ja mõõtetulemuse töötlemisele“ jõustumiseni);
 - Sõiduki kogumassi ja teljekoormuse mõõtmine, MM 02 – 2015 (kuni LS § 199 lg 8 alusel kehtestatava määruse „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõtetemethodikale ja mõõtetulemuste töötlemisele“ jõustumiseni).
4. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud liiklusõnnetuse sündmuskoha vaatluse ja dokumenteerimise metoodika.
5. PPA koolituspõhimõtted.
6. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud dokumendihalduskord (edaspidi DHK).

VÄLISED DOKUMENDID

SEADUSED (<https://www.riigiteataja.ee/>):

1. Politsei ja piirivalve seadus (edaspidi PPVS).
2. Mõõteseadus.
3. Liiklusseadus (edaspidi LS).
4. Korrakaitse seadus (edaspidi KorS).
5. Haldusmenetluse seadus.
6. Väärteomenetluse seadustik.
7. Kriminaalmenetluse seadustik.
8. Karistusseadustik.

9. Märjukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus.
10. Avaliku teabe seadus.
11. Isikuandmete kaitse seadus.
12. Ühistranspordiseadus.

MÄÄRUSED (<https://www.riigiteataja.ee/>):

1. MõõteS § 3 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikud, nendest tuletatud ühikud, nende kord- ja osatühikud ning rahvusvaheliselt kehtestatud lisaühikud ja nende kasutamise viis”.
2. MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Peadirektori 30.06.2015 käskkirja nr 1.1-1/195 „Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtemetoodikate kinnitamine“ muutmine”.
3. MõõteS § 6 lg 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Metrooloogiliselt kontrollitud mõõtevahendite kohustuslikud kasutusalaad koos eranditega, metrooloogilise kontrolli alla kuuluvate mõõtevahendite nimistu, täpsusnõuded, taatluskehtivusajad ning metrooloogilise kontrolli ja statistilise taatluse täpsustatud nõuded“ (edaspidi metrooloogilise kontrolli nimistu).
4. MõõteS § 14 lg 8 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Taatlusmargisele esitatavad nõuded, taatlusmargise tellimise, kasutamise ja hoidmise kord ning taatlustunnistuse ja nõuetele mittevastavuse tõendi kohustuslikud andmed“.
5. KorS § 38 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmise protseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
6. KorS § 38 lg 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Tõendusliku alkomeetri ja indikaatorvahendi kasutamise ning nende kasutamise dokumenteerimise kord“.
7. LS § 199 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded kiirusmõõtuuri ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“.
8. LS § 199 lg 8 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
9. LS § 199 lg 9 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
10. LS § 80 lg 3 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrused „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele“ ja „Traktori, liikurmasina ja nende haagiste tehnonõuded, nõuded varustusele ning tehnonõuetele vastavuse kontrollimise tingimused ja kord“.
11. PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
12. Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lg 1 alusel kehtestatud siseministri määrus „Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärus”.

STANDARDID. JUHENDID. EESKIRJAD:

1. EVS-EN ISO/IEC 17025 Üldnõuded katse- ja kalibreerimislaborite kompetentsusele;
2. EVS- EN ISO 9000 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara;
3. EVS 758 Metroloogia. Terminid ja määratlused;
4. Mõõtja erialase pädevuse hindamise juhend, EAK J23-2022;
5. Mõõtmiste jälgitavus. Põhinõuded, EAK J16-2016;
6. Mõõtemääramatuse väljendamine kalibreerimisel EA-4/02.

2.6.7 Igapäevatöö hõlbustamiseks on PPA sisesed kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumendid leitavad PPA siseveebis „mõõdetegevus“ teemaploki alt.

2.7 DOKUMENDIOHJE

- 2.7.1. Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentatsioon koosneb käesolevast käsiraamatust, mõõtemetoodikatest ja nendega seonduvast andmestikust. Käsiraamat ja mõõtemetoodikad sisaldavad andmestikku kuuluvate tõendusdokumentide näidismõõtetevuse ja neid koostavate teenistujate loetelu. Andmestiku moodustavad dokumendid täidetakse vastavalt käsiraamatus või mõõtemetoodikates toodud juhiste. Andmestiku käsitlemine ja sinna kuuluvate tõendusdokumentide loetelu on toodud käsiraamatu peatükis 2.8.
- 2.7.2. Mõõtmiste nõuetekohase läbiviimise tagamiseks kehtestab PPA peadirektor kvaliteedijuhi ettepanekul käskkirjaga mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtemetoodikad, mis ei ole kehtestatud kõrgemate õigusaktidega.
- 2.7.3. Ettepaneku mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumendi koostamiseks võib teha iga mõõtmistega seotud teenistuja. Ettepanek esitatakse mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes vaatab selle üle ja edastab kvaliteedijuhi ettepaneku koos kogu informatsiooniga, mis on vajalik dokumendi kinnitamiseks.
- 2.7.4. Dokumentide vormistamine ja menetlemine toimub DHK nõuete kohaselt.
- 2.7.5. Kvaliteedijuht teavitab organisatsiooni töötajaid neile vajaliku informatsiooni ning dokumentide asukohast asutuse DHS-s või elektrooniliselt.
- 2.7.6. Kvaliteedijuhi ülesandeks on kontrollida, et:
- kehtivad mõõtemetoodikad on mõõtmistega seotud teenistujatele kättesaadavad;
 - dokumentide hoidmiskoht on teada igale kasutajale;
 - kasutajatel on võimalik tööajal pidevalt dokumente kasutada;
 - dokumendid on ajakohased;
 - kõik muudatused dokumentides on korrektselt vormistatud ja kinnitatud;
 - mittevajalikud ja aegunud dokumendid on eemaldatud tökohast ning säilitatud arhiivis vastavalt DHK-le;
 - teistele asjaosalistele on vajadusel teatatud dokumentide muudatustest.
- 2.7.7. Kehtivad dokumendid vaadatakse üle vastavalt vajadusele või vahetult enne mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus. Ülevaatusel selgitatakse välja dokumendid, mida on vaja uuendada, täiendada või kehtetuks tunnistada (peatükk 2.12). Dokument jõustatakse punktide 2.7.2 või 2.4.3 kohaselt pärast muudatuse ettepaneku ülevaatamist kvaliteedijuhi poolt.
- 2.7.8. Välised dokumendid, so mõõtmisalased õigusaktid, kannab kvaliteedijuht mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentide nimistusse, mida ajakohastatakse pidevalt. Vähemalt vahetult enne mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus vaadatakse nimistu üle.
- 2.7.9. Dokumentide muudetud versioonide tutvustamine toimub DHS-i kaudu. Dokumendid säilitatakse, ajakohastatakse ja arhiveeritakse vastavalt DHK-s sätestatud.

2.8 ANDMESTIK

- 2.8.1. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi andmestiku hulka kuuluvad punktis 2.8.7 nimetatud dokumendid.
- 2.8.2. Andmestikku kuuluvate dokumentide haldamine, säilitamine ja arhiveerimine toimub vastavalt DHK-le ning punktis 2.8.7 kirjeldatule. Andmed personali kohta hallatakse ja säilitatakse RPPA-s, mõõtealaseid käskkirju ja korraldusi vastavalt DHK-le DHS-s, mõõdetegevuse siseauditite ja mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuse dokumente DHS-s mõõdetegevusega seotud sarjas. Mõõteprotokollid säilitatakse ja arhiveeritakse toimikus, mis säilitatakse ja arhiveeritakse vastavalt vääртеomenetluse seadustikule või kriminaalmenetluse seadustikule.
- 2.8.3. Kui mõõteprotokollides on vaja teostada parandusi, siis vigane kirje kriipsutatakse läbi ja kõrvale kirjutatakse parandus. Kõik muudatused allkirjastab muudatuse tegija.
- 2.8.4. Osa andmestikust säilitatakse elektrooniliselt DHS-s. Vastavalt vajadusele tehakse kaitsekoopiaid loodud, muudetud või väljastpoolt vastuvõetud failidest. Teenistujate poolt töökohal kasutatavas arvutis tööülesannete käigus loodud ja valminud andmestiku dokumendid kaitstakse sanktsioneerimata juurdepääsu eest paroolide süsteemiga.
- 2.8.5. Juurdepääsu andmestikule omavad mõõdetegevusega seotud isikud vastavalt oma pädevusele.
- 2.8.6. Kehtetud ja säilitusaja ületanud dokumendid hävitatakse vastavalt DHK-le.
- 2.8.7. Andmestikuna säilitatavate dokumentide nimekiri ning haldamise, säilitamise ja arhiveerimise koht:
- mõõtmisalased käskkirjad ja korraldused – DHS-s;
 - mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi alased dokumendid (mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat, mittevastavusaktid sh registreeritud kaebused; punktis 2.10.2 nimetatud analüüsid; mõõdetegevuse siseauditite ja kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuste dokumendid) – DHS-s;
 - mõõtemetoodikad – PPA sisesed mõõtemetoodikad DHS-s, seaduse alusel kehtestatud määrad elektroonselt (riigiteataja.ee);
 - mõõtmisega seotud personali kvalifikatsiooni (väljaõpet, kompetentsust, haridust) tõendavad dokumendid – RPPA-s;
 - mõõtevahendite register – elektroonselt varahaldusprogrammis TIU peetav mõõtevahendite loetelu, mille vähemalt kord kuus uuendatav koondväljavõte esitakse ka teenistujate töökohtadel kasutatavates arvutites ühiskasutatavas kaustas Mõõdetegevus (S:) ühiskettal;
 - mõõteprotokollid – vastavalt VTMS-ile ja KRMS-ile säilitatakse mõõteprotokollid vastava vääртеoasja toimikus või videosalvestised, mis asendavad mõõteprotokolle, säilitatakse videomenetlus (M:) ühiskettal;
 - taatlustunnistused – paberil (võib olla ka koopia või digitaalse taatlustunnistuse väljaprint) mõõtevahendite juures või kättesaadav seadme kasutaja struktuuriüksuses ja elektroonselt teenistujate töökohtadel kasutatavates arvutites ühiskasutatavas kaustas (S:) ühiskettal.

2.9 KAEBUSTE KÄSITLEMINE

- 2.9.1. Kaebustena käsitletakse niisuguseid PPA väliseid pöördumisi, mis on seotud mõõtemetoodikatega, mõõtmiste tegeliku teostamise kõrvalekalletega mõõtemetoodikatest, seadmete kasutamisega, seadmete taatluse kehtivusajaga, ning muude asjaoludega, mis võivad kahtluse alla panna mõõtmiste õigsuse.
- 2.9.2. Mõõtmiste teostamise kohta saabunud kaebused registreeritakse vastavalt DHK-s sätestatule ja lahendatakse vastavalt punktis 2.9.3 sätestatule. Kaebused edastatakse vastava prefektuuri mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes mittevastavuse tuvastamisel koostab punktis 2.10.1.4 nimetatud mittevastavusakti ning mittevastavust käsitletakse peatükis 2.10 sätestatu kohaselt.
- 2.9.3. Kaebuse lahendamine toimub olenevalt kaebuse sisust kas vastavalt haldusmenetluse seadusele, väärteomenetluse seadustikule, kriminaalmenetluse seadustikule või märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusele. Kaebuse lahendamise käik:
- materjaliga tutvumine
 - osapoolte arvamuse ärakuulamine, vajadusel lisamaterjalide kogumine;
 - otsuse tegemine;
 - avaldaja informeerimine probleemi lahendamisest;
 - kaebuses tõstatatud probleemi mõju hindamine eelnenud ja edasistele toimingutele ning vastavalt sellele parandus- või ennetava meetme rakendamine peatükis 2.10 sätestatu kohaselt.
- 2.9.4. Kui kaebuse lahendamine ei kuulu PPA pädevusse, suunatakse kaebus edasi pädevale asutusele, millest teavitatakse kirjalikult kaebuse esitajat.
- 2.9.5. Kõik materjalid kaebuste kohta säilitatakse vastavalt DHK nõuetele.
- 2.9.6. Kui kaebus esitatakse halduskohtumenetluse seaduse alusel halduskohtule, lahendab kaebuse kohus.

2.10 MITTEVASTAVUSED, PARANDUS- JA ENNETAVAD MEETMED

2.10.1. MITTEVASTAVUSTE KÄSITLEMINE

- 2.10.1.1 Mittevastavustena käsitletakse juhtumeid, mille avastajaks on PPA teenistuja. Kui on tuvastatud mittevastavus mõõtmistevõttes, sh mõõdetevõtte kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatus või mõõtemetoodikates spetsifitseeritud nõuetele või andmete analüüsi käigus avastatud kõrvalekaldumisi, fikseeritakse juhtunu mittevastavusaktil elektrooniliselt DHS-s. Mittevastavus spetsifitseeritud nõuetele võib olla avastatud ka dokumentide kontrolli, mõõdetevõtte siseauditi või teenistusliku kontrolli käigus, samuti kaebuste lahendamise käigus.
- 2.10.1.2 Mittevastavuse avastanud teenistuja on kohustatud sellest viivitamatult teavitama oma grupijuhti (vahetusjuhti). Grupijuht (vahetusjuht) on kohustatud viivitamatult läbi vaatama talle esitatud mittevastavuse ja edastama kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis selgituse mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik fikseerib mittevastavuse mittevastavusaktil DHS-s. Grupijuhi puudumisel, kui talle ei ole määratud asendajat, asendab teda allstruktuuriüksuse juht. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule peab tema puudumisel olema määratud asendaja.

- 2.10.1.3 Kui mittevastavus on seotud mõõtevahendiga, kõrvaldatakse seade kasutusest vastavalt punktile 3.5.11.
- 2.10.1.4 Mittevastavusaktis fikseeritakse esmalt:
- mittevastavuse objekt ja identifitseerimisnumber (nt mõõtevahendiseadme nimetus ja seerianumber, mõõteprotseduuri eksimused ja menetluse nr jne)
 - mittevastavuse avastamise kuupäev;
 - mittevastavuse olemuse detailne kirjeldus;
 - mittevastavuse fikseerija nimi.
- 2.10.1.5 Mittevastavusakt edastatakse elektrooniliselt DHS-i kaudu mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes viivitamatult:
- selgitab välja mittevastavuse ulatuse;
 - informeerib vajalikke asjaosalisi, sõltuvalt mittevastavuse olemusest – seadme mitte korrasolekust seadme kasutaja allstruktuuriüksuse juhti ning muudel juhtudel, nt mõõteprotseduurilised eksimused, vajadusel lisaks kõiki asjaomaseid prefektuuri allstruktuuriüksuste juhte, kvaliteedijuhti, mõõtmistega puutumuses olevate teenuste ja/või võimekuste omanikke (liiklusjärelvalve teenuse omanik, töövahendite teenuse omanik, patrulltöö teenuse omanik, kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenuse omanik), prefekti või peadirektori asetäitjat;
 - hindab mittevastavuse potentsiaalset mõju nii varasemate, kui tulevaste mõõtmiste kvaliteedile ning määratleb parandusmeetmed ja ennetavad meetmed (edaspidi koos meetmed), fikseerides need aktis ja edastab akti kvaliteedijuhi meetmete heakskiitmiseks. Ennetavaid meetmeid ei pea fikseerima juhul, kui tegemist on üksnes seadme rikkega.
- 2.10.1.6 Vajadusel kaasab mõõtmiste eest vastutav isik või kvaliteedijuht meetmete otsustamiseks punktis 2.10.1.5 nimetatud teenistujaid.
- 2.10.1.7 Pärast meetmete heakskiitmist kvaliteedijuhi poolt tagastatakse mittevastavusakt elektrooniliselt DHS-i kaudu mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes korraldab, vajadusel koostöös mõõtevahendite korrasoleku eest vastutava isikuga ning asjaomaste allstruktuuriüksuste juhtide ja grupijuhtidega, meetmete teostamise. Seadmete mitte korrasolekuga seotud toiminguid korraldab allstruktuuriüksuses mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik. Meetmete lõpuleviimise kontrollib ja fikseerib mõõtmiste eest vastutav isik mittevastavusaktis.
- 2.10.1.8 Mittevastavusakt edastatakse kvaliteedijuhi meetmete teostamise ja mittevastavusaktis fikseeringu kontrollimiseks ning mittevastavuse käsitlemise lõpetamiseks. Vajadusel otsustab kvaliteedijuht täiendavad meetmed, fikseerides need mittevastavusaktis ning edastab rakendamiseks mõõtmiste eest vastutavale isikule.
- 2.10.1.9 Kui meetmed hõlmavad PPA-d tervikuna, korraldab kvaliteedijuht meetmete teostamise koostöös kõikide prefektuuride mõõtmiste eest vastutavate isikutega, nemad omakorda koostöös asjaomaste allstruktuuriüksuste juhtide ja grupijuhtidega ning allstruktuuriüksuses mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavate isikutega. Sellisel juhul fikseerib meetmete lõpuleviimise kvaliteedijuht mittevastavusaktis.
- 2.10.1.10 Pärast mittevastavuse käsitlemise lõpetamist aktid arhiveeritakse.
- 2.10.1.11 Mittevastavused, mille käsitlemine ei ole lõpetatud kuue kuu jooksul, kuuluvad ümbervaatomisele ja uuesti käsitlemisele. Selleks mõõtmiste eest vastutav isik määratleb

uuesti meetmed, fikseerides need mittevastavusaktis, edastab akti kvaliteedijuhile meetmete heakskiitmiseks ning mittevastavuse käsitlemine jätkub vastavalt punktidele 2.10.1.6 - 2.10.1.11.

2.10.1.12 Kvaliteedijuht jälgib mittevastavusaktide käsitlemist.

2.10.2. MITTEVASTAVUSTE ENNETAMINE

2.10.2.1 Üldjuhul toimub probleemide analüüs ja nende ennetamine mittevastavuste käsitlemise käigus. Vajadusel teostab kvaliteedijuht eraldi analüüsi, mille käigus uuritakse probleemi põhjuseid, arvestades probleemi ilmsel või potentsiaalset suurusjärku ja kaasnevat riski. Analüüsile võib kaasata ka väliseksperthe. Analüüsi tulemused dokumenteeritakse ja säilitatakse. Juhul, kui mittevastavusaktide, mõõdetegevuse sise- või välisauditite aruannete analüüs viitab mittevastavuste kordumisvõimalusele või kvaliteedi ohtliku languse trendile tulevikus, käivitatakse viivitamatult ennetavad meetmed.

2.10.2.2 Analüüsise tulemusi kasutatakse asjakohaste meetmete valikuks ja algatamiseks. Sellised tegevused võivad hõlmata:

- parandusi olemasolevas protseduuris või tööjuhendis,
- uute protseduuride väljatöötamist,
- koolituse korraldamist teenistujale või teenistujate grupile,
- täiendavat mõõtevahendite kontrollimist,
- mõõdetegevuse siseauditite läbiviimist nn kahtlastes valdkondades.

2.10.2.3 Kvaliteedijuht või tema poolt nimetatud isik jälgib meetmete elluviimist. Meetmeid rakendatakse esimesel võimalusel.

2.10.2.4 Meetmete tulemusi käsitletakse mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel, mille tulemiks võivad olla täiendavad tegevused. Detailsemalt on seda käsitletud peatükis 2.12.

2.10.2.5 Kõik mittevastavuste menetlemisega seotud dokumendid kuuluvad andmestikku ja säilitatakse vastavalt peatükis 2.8 sätestatule.

2.11 MÕÕTETEGEVUSE AUDITEERIMINE

2.11.1. Mõõdetegevuse auditeerimine baseerub käsiraamatus esitatud nõuetel, mis omakorda tulenevad MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse "Peadirektori 30.06.2015 käskkirja nr 1.1-1/195 „Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtemetoodikate kinnitamine“ muutmise" nõuetest.

2.11.2. Mõõdetegevuse siseauditeid korraldatakse üks kord kalendriaastas. Need viiakse läbi sellise arvestusega, et kõik mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi elemendid st MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse "Peadirektori 30.06.2015 käskkirja nr 1.1-1/195 „Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtemetoodikate kinnitamine“ muutmise" nõuded, on aasta jooksul kontrollitud.

2.11.3. Mõõdetegevuse siseauditeid viivad läbi mõõtmiste eest vastutavad isikud kaasates vajadusel kvaliteedijuhti või teisi PPA teenistujaid. Auditi läbiviimiseks võib kasutada ka organisatsiooniväliselt pädevat isikut.

- 2.11.4. Punktides 2.11.2 ja 2.11.3 nimetatud korda ei rakendata, kui auditi korraldamist nõuab Siseministeerium. Juhul, kui juhtkond ei ole rahul mõne mõõtealase tegevuse toimivusega, suurendatakse siseauditite sagedust selliselt, et probleemi põhjused kiiresti selgitatakse ja kõrvaldatakse.
- 2.11.5. Mõõdetegevuse siseauditi programmi valmistab ette auditi läbiviija ja tutvustab seda vähemalt üks nädal enne auditi toimumist auditeeritava allstruktuuriüksuse mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule ja allstruktuuriüksuse juhile, kes määrab auditeeritava esindaja.
- 2.11.6. Mõõdetegevuse siseauditi käigus võrdleb auditi läbiviija tegevusi ja nende tulemusi fikseerivaid protokolle või muid dokumente auditeeritava tööloigu, protsessi või valdkonna jaoks koostatud protseduuridega ning kontrollib kasutatavate mõõtevahendite korrasolekut. Siia kuuluvad nii auditeeritava valdkonna üldised kui ka spetsiifilised protseduurid. Auditi läbiviimisel intervjueeritakse auditeeritavaid, kontrollitakse dokumente ja vaadeldakse tegevuse toimivust.
- 2.11.7. Auditi läbiviija koostab mõõdetegevuse siseauditi aruande (näidismall lisas 1, mille allkirjastab lisaks auditi läbiviijale ka auditeeritava esindaja, kindlustamaks, et kõik aruandes esitatud detailid on aktsepteeritud
- 2.11.8. Kõik mõõdetegevuse siseauditi käigus avastatud mittevastavused dokumenteeritakse detailselt mittevastavusaktiil ning käsitletakse vastavalt peatükis 2.10 sätestatule. Mõõdetegevuse siseauditi käigus avastatud mittevastavuste kokkuvõtte fikseerib auditi läbiviija aruandel.
- 2.11.9. Mõõdetegevuse auditi aruanded edastatakse auditi läbiviija kvaliteedijuhtidele DHS kaudu.
- 2.11.10. Kvaliteedijuht kontrollib auditeeritavaga kokkulepitud parandusmeetmete täitmist ja esitab tulemused mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusle (peatükk 2.12).

2.12 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI ÜLEVAATUS

- 2.12.1. Teenuste omanikud teostavad koostöös võimekuste omanikega vähemalt kord kahe kalendriaasta jooksul mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusle, et tagada süsteemi jätkuv sobivus ja tõhusus, ning viia vajadusel sisse muudatused ja parandused.
- 2.12.2. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel osalevad punktis 2.4.1 loetletud teenistujad oma pädevuse piires ja vastavalt vajadusele. Üldjuhul osalevad ülevaatusel mõõtmistega puutumises olevate teenuste omanikud ja/või võimekuste omanikud (vähemalt liiklusjärelevalve teenuse omanik, töövahendite teenuse omanik, patrulltöö teenuse omanik, kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenuse omanik), kvaliteedijuht, mõõtmiste eest vastutavad isikud, prefektuurides mõõdetegevust korraldava ja koordineeriva struktuuriüksuse juhid ja prefektuuride mõõtmistega puutumises olevate allstruktuuriüksuste juhid. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus toimub kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis DHS-i kaudu ja vajadusel koosoleku vormis.
- 2.12.3. Kvaliteedijuht koostab ja edastab mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel osalevatele isikutele ülevaatusle teostamiseks memo, mis sisaldab ülevaadet:
- eelneva ülevaatusle otsuste täitmisest;
 - mõõtevahenditest ja seadmetest;
 - personalist, sh koolitustest;
 - protsesside toimivusest, sh mittevastavuste kokkuvõtet ja kaebuste kokkuvõtet;

- mõõdetegevuse auditite tulemustest;
 - muutuvate olude mõjudest (õigusaktid, IT jms);
- vajadusel ettepanekuid kvaliteedijuhtimissüsteemi muutmiseks.

2.12.4. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel osalevad isikud annavad kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis DHS-i kaudu arvamuse kvaliteedijuhtimissüsteemi senisele toimivusele ja kvaliteedijuhi esitatud ettepanekutele kvaliteedijuhtimissüsteemi muutmiseks ning esitavad vajadusel ise vastavaid ettepanekuid.

2.12.5. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus viiakse läbi koosoleku vormis, kui on esitatud ettepanekuid ja tekib vajadus memos käsitletut arutatada ning teha otsuseid. Koosoleku kutsub kokku kvaliteedijuht või mõni teine ülevaatusel osalev isik.

2.12.6. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus lõpetamiseks koostab kvaliteedijuht protokoll, milles kajastab arutatud ettepanekuid ja tehtud otsuseid. Kui ülevaatusel ei olnud otsustamist vajavaid küsimusi, võib protokoll asendada DHS-i kaudu ülevaatusel osalenud isikute teavitamisest ülevaatus lõpetamisest.

2.12.7. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel tehtud otsuste täitmist kontrollib kvaliteedijuht.

3. TEHNILISTE NÕUETE TÄITMINE

3.1 PERSONAL

PPA üldiseks tutvustamiseks on uuele töötajale sisseelamisprogramm, vajalikke õigusakte tutvustatakse allkirja vastu.

3.1.1. KOOLITUSVAJADUS JA KOOLITUSE KORRALDAMINE PPA-s

3.1.1.1. Personalile, kelle tegevus mõjutab mõõtmistegevuse kvaliteeti või kes asuvad ametikohale, mis eeldab mõõtmiste teostamist, tagatakse asjakohane mõõtealane koolitus. Koolitus hõlmab nii teoreetilist kui praktilist osa. Vastav koolitus võib olla kas sise- või väliskoolitus.

3.1.1.2. PPA asjakohase mõõtealase sisekoolituse programm koostatakse PPA-s kehtivaid koolituspõhimõtteid järgides.

3.1.1.3. Teenistujate koolitusvajadused selgitavad välja nende vahetud juhid ja koondab PPA personalibüroo. Mõõtmise teostava ametniku struktuuriüksuse juht tagab ametniku koolitusel osalemise (arvestades toimumise aegu, asendamisvõimalusi jms) tulenevalt koostatud koolituskavast.

3.1.1.4. Koolitusvajadus võib lähtuda õigusaktide muudatustest, uutest mõõtevahenditest, mõõtemetoodikate muudatustest või praktilistest probleemidest. Sellisel juhul korraldatakse vastavalt tekkinud vajadusest täiendkoolitus.

3.1.1.5. Asjakohase mõõtealase koolituse ja täiendkoolituse läbimise andmed kannab personalibüroo RPPA-sse.

3.1.1.6. Vastavalt vajadusele käsitletakse mõõtmistega seotud küsimusi muude koolituste või õppepäevade raames.

3.1.2. SISEKAITSEAKADEEMIA POLITSEI- JA PIIRIVALVEKOLLEDŽI KADETTIDE JA LÕPETANUD AMETNIKE KOOLITAMINE

3.1.2.1. Alates 2015. aastast tagab Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledž (edaspidi kolledž) politsei erialal ka mõõtmisalase väljaõppe. Mõõtmisalase väljaõppe läbinud kadettidel ja kolledži lõpetanud ametnikel täiendavalt punktis 3.1.1.1. nimetatud koolitust PPA-s läbida ei ole vaja.

3.1.2.2. Mõõtmisalase väljaõppe läbinud kadettide kohta edastab kolledž PPA-le teatise, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.

3.1.2.3. Kolledži politsei eriala alates 2015. a lõpetanud ametnike mõõtmisalast väljaõpet tõendab lõputunnistus, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse. Mõõtmisalase väljaõppe läbimise kohta võib kolledž edastada ka teatise PPA-le, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.

3.1.2.4. Alates 2018. aastast tagab kolledž mittepõlitseilise (kõrg- või kutse) haridusega politseiametnike õppekavas ametnikele mõõtmisalase väljaõppe ning selle õppekava lõpetanud ametnikel täiendavalt punktis 3.1.1.1. nimetatud koolitust PPA-s läbida ei ole vaja. Väljaõpet

tõendab õppekava läbimist tõendav dokument, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse. Mõõtmisalase väljaõppe läbimise kohta võib kolledž edastada ka teatise PPA-le, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.

3.1.2.5. Punktides 3.1.2.1 ja 3.1.2.4 nimetatud ametnik, kelle kolledži lõpetamisest on möödas enam kui 5 aastat ja kes ei ole selle aja jooksul osalenud politsei mõõdetegevuses, on kohustatud läbima asjakohase mõõtealase koolituse PPA-s, kui ta asub ametikohale, mis eeldab mõõtmiste teostamist.

3.2 TÖÖKESKKONNA TINGIMUSED

3.2.1. Mõõtmised toimuvad sise- või välitingimustes.

3.2.2. Töökeskkonnale kehtivate nõuete täitmisel lähtutakse Töötervishoiu ja tööohutuse seadusest ja PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud PPA töökorrast.

3.2.3. Mõõtmiste ohutusega seonduvad nõuded ja ohutuse tagamise juhised ning nõutavad keskkonnatingimused on kehtestatud mõõtemetoodikatega ja/või tootjapoolsetes mõõtevahendite kasutusjuhendites.

3.2.4. Keskkonnatingimuste mõju on arvesse võetud mõõtemääramatuse hinnangus.

3.3 MÕÕTEMEETODID

3.3.1. Kasutatakse ainult neid mõõtemeetodeid, mis vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele.

3.3.2. Kasutatavad mõõtemetoodikad:

- Sõiduki kogumassi ja teljekoormuse mõõtmine, MM 02 – 2015 (kuni LS § 199 lg 8 alusel kehtestatava määruse „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“ jõustumiseni).
- Linearmõõtmine, MM 03-2015 (kuni PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatava määruse „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ ja LS § 199 lg 9 alusel kehtestatava määruse „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ jõustumiseni);
- KorS § 38 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmise protseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded kiirusmõõturi ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 8 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 9 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“.
- PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“.

3.3.3. Eespool nimetatud mõõtemetodite kasutamise eest vastutavad käskkirjaga määratud vastava mõõtmisliigi eest vastutavad isikud.

3.3.4. PPA poolt kinnitatud meetodite koostamisel on lähtunud rahvusvaheliste dokumentide sätetest.

3.4 MÕÖTEMÄÄRAMATUSE HINDAMINE

3.4.1. Mõõtemääramatuse hindamine on teostatud lähtuvalt dokumendi EA-4/02 nõuetest.

3.4.2. Mõõtemääramatuse hindamisel on arvesse võetud kõigi teadaolevate mõjude poolt põhjustatud komponendid, mis viidud standardmääramatuse tasemele. Nimetatud komponentide järgi on arvutatud liitstandardmääramatus, millest omakorda laiendmääramatus ehk mõõtemääramatus.

3.4.3. Mõõtemääramatus on esitatud laiendmääramatusena 95 % tõenäosustasemel ($k=2$).

3.4.4. Mõõtemääramatuse hindamisel teostatud arvutused on kirjeldatud mõõtemetoodikates.

3.5 MÕÕTEVAHENDID

3.5.1. Kõik mõõtmiseks kasutatavad mõõtevahendid, mis omavad olulist mõju tulemuste täpsusele peavad olema läbinud metrooloogilise kontrolli vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele.

3.5.2. Metrooloogilise kontrolli nimistus on määratud riiklikus järelevalves metrooloogilisele kontrollile kuuluvad mõõtevahendid koos eranditega, mõõtevahendite taatluskehtivusajad ning mõõtevahendite täpsusnõuded.

3.5.3. Mõõtevahendid, mis on vajalikud mõõtmiste teostamiseks, kuid mida ei ole toodud metrooloogilise kontrolli nimistus, peavad olema jälgitavalt kalibreeritud või seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, peavad olema kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile. Kalibreerimisintervalli määrab PPA. Asjakohase protseduuri seadmete kontrolliks, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida ega taadelda, kehtestab seadus või selle alusel kehtestatud õigusakt.

3.5.4. Korraline taatlemine toimub vastavalt metrooloogilise kontrolli nimistus sätestatud ja kalibreerimine vastavalt PPA määratud tähtaegadele. Erakorraline taatlemine või kalibreerimine teostatakse, kui on alust kahtlustada, et mõõtevahend ei ole korras. Seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, kontrollitakse erakorraliselt vastavalt asjakohasele protseduurile, kui on alust kahtlustada, et seade ei ole korras.

3.5.5. Mõõtevahendi kasutamine toimub vastavalt tootja kasutusjuhendile ja mõõtemetoodikale. Mõõtevahendi töökorda seadmine ja korrasoleku kontroll toimub kasutusjuhendi kohaselt. Mõõtmine toimub mõõtemetoodika kohaselt.

3.5.6. Kõikide mõõtevahendite üle peetakse arvestust mõõtevahendite registris (näidvorm lisas 2). Näidvormil kirjeldatud olulised andmed peavad registris sisalduma. Registrit võib täiendada muude vajalike andmeväljadega. Uute mõõtevahendite registrisse lisamise korraldavad ja mõõtevahendite registri ajakohasena hoidmise eest vastutavad prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud oma prefektuuris.

3.5.7. Mõõtevahendite taatlemise, kalibreerimise või asjakohase protseduuri järgi kontrollimise tagavad prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud ja kvaliteedijuht koostöös mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavate isikute ja grupijuhtide (vahetute juhtidega). Selleks:

3.5.7.1. Prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud kontrollivad mõõtevahendite registrist kalendrikuu esimesel nädalal, millistel seadmetel saabuvad taatlus- või kalibreerimistähtajad sama kuu jooksul ning teavitavad sellest mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavaid isikuid mõõtevahendite taatlemisele ja kalibreerimisele saatmise korraldamiseks.

3.5.7.2. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavad isikud lepivad mõõtevahendeid kasutavate allstruktuuriüksuste vahetute juhtidega (grupijuhtidega) kokku seadmete saatmised taatlemisele või kalibreerimisele.

3.5.7.3. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavad isikud annavad prefektuuri mõõtmiste eest vastutavale isikule teada seadmete taatlemisele või kalibreerimisele saatmisest.

3.5.7.4. Prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud sisestavad andmed mõõtevahendite taatlemisele ja kalibreerimisele saatmise kohta mõõtevahendite registrisse ja kontrollivad kalendrikuu kolmandal nädalal veelkord mõõtevahendite registrist, millistel seadmetel saabuvad taatlus- või kalibreerimistähtajad sama kuu jooksul ja vajadusel korraldavad sama kuu jooksul saabuvate tähtaegadega seadmete saatmised taatlemisele või kalibreerimisele (millised ei ole veel saadetud).

3.5.7.5. Kvaliteedijuht kontrollib hiljemalt kalendrikuu viimasel nädalal, millistel mõõtevahenditel saabuvad taatlus- või kalibreerimistähtajad sama kuu jooksul, kuid mis ei ole veel taatlemisele või kalibreerimisele jõudnud ning teavitab sellest prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud, kes kontrollivad ning vajadusel korraldavad seadmete saatmise taatlemisele või kalibreerimisele.

3.5.8. Kõigil kasutusel olevatel taadeldud mõõtevahenditel on taatluslabori taatlusmargised. Taatlusmargiseta või rikunud taatlusmargisega mõõtevahendi taatlemise kohustus ei ole täidetud. Täitmata taatlemise kohustusega või taatlustähtaja ületanud mõõtevahendid varustatakse avastaja poolt sildiga:

TAATLEMATA

3.5.9. Mõõtevahendeid hooldatakse regulaarselt vastavalt müüja-firma kasutusjuhendile.

3.5.10. Kõik uued, modifitseeritud ja parandatud mõõtevahendid läbivad enne kasutuselevõtmist metrooloogilise kontrolli või seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, läbivad asjakohase protseduuri järgse kontrolli.

3.5.11. Kasutada tohib ainult kehtivat taatlust/kalibreerimist omavat mõõtevahendit või asjakohase protseduuri järgselt kontrollitud seadet. Kõik mittekorras või kahtlasi tulemusi andvad mõõtevahendid või seadmed märgistatakse alltoodud sildiga ja eemaldatakse kasutusest viivitamata. Märgistamise ja seadme kasutusest eemaldamise teostab kohe vea avastanud teenistuja ning informeerib seadme kasutusest kõrvaldamisest grupijuhti (vahetut juhti). Grupijuht (vahetu juht) edastab kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavituse seadme mittekorrektsusest mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule. Nende seadmete mõju võimalust varem sooritatud mõõtmiste le uurib mõõtmiste eest vastutav isik.

KASUTUSKÕLBMATU

NIMI:

KUUPÄEV:

- 3.5.12. Kui mõõtevahendil või seadmel on avastatud toimimise kõrvalekalle, käsitletakse seda mittevastavusena ja menetletakse vastavalt punktile 2.10.1.
- 3.5.13. Mõõtevahendite müüja poolt kaasa antud juhendid on vastavalt teadmisyajadusele kättesaadavad mõõtmistega seotud teenistujatele.
- 3.5.14. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik kontrollib mõõtevahendite korrasolekut vähemalt ühe korra taatlusvahelisel perioodil (võimalusel taatlusperioodi keskel) ning mõõtevahenditel, milliste taatlusintervall on pikem kui 2 aastat, kontrollitakse vähemalt üks kord aastas. Kontrolli tulemused edastatakse prefektuuri mõõtmiste eest vastutavale isikule. Prefektuuri mõõtmiste eest vastutav isik koondab prefektuuri kontrollide tulemused ning fikseerib vähemalt üks kord aastas, soovitatavalt mõõdetevuse siseauditi aruande juurde, DHS-s ja edastab teadmiseks kvaliteedijuhile.
- 3.5.15. PPA oma mõõtevahendeid välja ei laenu. PPA kasutusse antud mõõtevahendid kannab PPA oma mõõtevahendite registrisse ja korraldab nende kontrolli ning hooldust lähtudes eeltoodud põhimõtetest. PPA kasutusse antud mõõtevahenditega seotud hoolduse ja kontrolli korraldamise võib määrata kindlaks poolte vaheliste kokkulepetega.

3.6 MÕÕTMISTE JÄLGITAVUS

Mõõtetulemuse jälgitavus on tõendatud, kui mõõtmisel kasutatakse taadeldud mõõtevahendit ja mõõtmise on teinud pädev mõõtja, kes on akrediteeritud või erialaselt pädevaks mõõtjaks tunnustatud, järgides asjakohast mõõtemetoodikat või kui mõõtmisel kasutatakse taadeldud mõõtevahendit ja mõõtmisel on järgitud mõõteseadusest või muust seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktist tulenevaid üksikasjalikke nõudeid mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele. Kui õigusaktis ei ole mõõtevahendile seatud taatlemise kohustust, on mõõtetulemuse jälgitavus tõendatud jälgitavalt kalibreeritud mõõtevahendi või sertifitseeritud etalonaine kasutamisega. Juhul, kui seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga on lubatud kasutada mõõtmiseks seadet, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, on mõõtetulemuse jälgitavus tõendatud, kui järgitakse seadme kontrolliks asjakohaseid protseduure ja mõõtemetoodikat.

3.7 MÕÕTEOBJEKTIDE KÄSITLEMINE

Mõõteobjektiks riikliku järelevalve käigus on reeglina sõiduki omadused või liikumisega või isiku seisundiga seotud suurused. Mõõteobjekte käsitletakse vastavalt mõõtemetoodikatele.

3.8 MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE

Et tagada mõõtetulemuste täpsus ja korrektsus, rakendatakse käesolevas käsiraamatus kirjeldatud protseduure. Toimingud dokumenteeritakse ja saadud teavet analüüsitakse sellisel viisil, et avastada muutused mõõtmiste võimekuses võimalikult varakult rakendamaks parandus- või ennetavaid meetmeid.

3.9 MÕÕTETULEMUSED JA NENDE DOKUMENTEERIMINE

- 3.9.1. Mõõdetavaid suurusi iseloomustatakse lõplike mõõtetulemustena, v.a vaatluse dokumenteerimisel.
- 3.9.2. Mõõtetulemuse kasutamine politsei tegevuses tuleneb õigusaktidest.
- 3.9.3. Mõõtetulemuste dokumenteerimine toimub vastavuses mõõtemetoodikatega.
- 3.9.4. Mõõtetulemuste vormistamise täielikkust ja õigsust kontrollivad perioodiliselt mõõtmiste eest vastutavad isikud.

LISAD

Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu lisa 1

MÕÕTETEGEVUSE SISEAUDITI ARUANDE NÄIDISVORM

<i>Viide prefektuurile ja õigusaktile, millele vastavust auditiga kontrollitakse</i>
KOHT JA KUUPÄEV:
AUDITI VALDKOND:
AUDITEERITAVA ESINDAJA:
AUDITI LÄBIVIJA: KAASATUD ISIKUD:
AUDITI KOKKUVÕTE:
OTSUS:
<i>/Auditi läbiviija ja auditeeritava esindaja digiallkirjad/</i>

